

فرآیند دادرسی شامل مجموعه مراحل دریافت دادخواست تا اجرای حکم است که در سیستم قضایی ما به دلیل مشکلات و کاستی‌های موجود مسیری بس طولانی و وقت گیر را طی می‌کند. در این پروژه به بررسی مشکلات اطالعه دادرسی پرداخته شده و راهکارهای اصلاحی هر یک از آنها نیز ارائه شده است. امید است مورد استفاده مسئولان امر قرار بگیرد.

◀◀ معاونت حقوقی و توسعه قضایی

مشکلات و عوامل ریشه‌ای اطالعه دادرسی

عنوان مشکل: ناکارآمد بودن نظام ابلاغ

عوامل ریشه‌ای مشکل

ناخوانا بودن (مربوط به ابلاغ‌ها) و یا الفاظ نامفهوم برای مخاطب در ابلاغات و یا اختطاریه‌ها، کمبود نیروی انسانی در واحد ابلاغ، فقدان یک ساختار مناسب و متناسب برای ابلاغ، فقدان ضابطین مستقل قضائی، فقدان سیاست واحد در ابلاغ کشور و ناهماهنگی و ناهمگونی آن، فقدان تجهیزات مناسب برای اجرای ابلاغ، عدم توجه به اهمیت ابلاغ اوراق قضائی، ضعف آموزش ماموران.

عنوان مشکل: عدم تناسب کمی و کیفی واحدهای قضائی

عوامل ریشه‌ای مشکل

نامناسب بودن ساختمان و یا فضای فیزیکی مناسب، کمبود تعداد ساختمان برای خدمت قضائی، کمبود تجهیزات و ملزومات اداری مورد نیاز، فقدان استانداردهای ساختمانی.

عنوان مشکل: عدم دسترسی قضات به قوانین و مقررات

عوامل ریشه‌ای مشکل

فقدان یک نظام اطلاع‌رسانی مناسب و مطمئن قوانین و مقررات برای قضات

عنوان مشکل: عدم نظارت و بازرسی مستمر

عوامل ریشه‌ای مشکل

فقدان نیروی انسانی به تعداد کافی برای نظارت و بازرسی، فقدان رویه و دستورالعمل‌های مشخص برای نظارت و بازرسی، عدم توجه به نقش و اهمیت نظارت و بازرسی توسط مسئولان، عدم برخورداری از مشاهده پیامد متناسب و مناسب نسبت به عملکرد مطلوب، ضعف ساختار نظارت و بازرسی مستمر بر

فرآیند دادرسی، ضعف ساختار نظارت و بازرسی مستمر بر عملکرد دادرسان.

عنوان مشکل: ضعف انگیزه قضات و کارکنان

عوامل ریشه‌ای مشکل

عدم توجه به علاقه قاضی در رسیدگی به پرونده‌ها، عدم توجه به شئون شایسته‌سالاری در انتخاب (گزینش)، انتصاب و ارتقا، عدم توجه به شئون قاضی در جامعه و نظام قضائی کشور، عدم توجه به سوابق کاری، کارایی و سلامت عملکرد کارکنان در نظام پرداخت، عدم برخورداری از پیامدهای مثبت در مقابل انجام وظیفه، ضعف معیشت، صدور دستورات غیرقانونی به قاضی توسط مسئولین، دخالت‌های بی‌مورد مسئولین، برخورد نامناسب مسئولین، احساس ناخوشایند از نابسامانی قوانین و مقررات.

عنوان مشکل: فقدان اطلاع‌رسانی به ارباب رجوع

عوامل ریشه‌ای مشکل

ضعف نیروی انسانی از نظر کمی و کیفی در جوابگویی به نیازها و سئوالات ارباب رجوع، ضعف سیستم دسترسی ارباب رجوع به اطلاعات مربوط به پرونده، ضعف جوابگویی واحدها به ارباب رجوع در رابطه با پرونده و روند آن، ضعف ابزار و رویه‌های اطلاع‌رسانی در رابطه با نیازهای ارباب رجوع.

عنوان مشکل: عدم استفاده از تکنولوژی مناسب

عوامل ریشه‌ای مشکل

مقاومت سازمانی در بهره‌برداری از فناوری مناسب، فقدان و یا کمبود سخت افزار و نرم افزارهای مناسب جهت بهره‌برداری و عدم دانش و مهارت برای بهره‌گیری از فناوری.

عنوان مشکل: کیفیت پایین آرای قضائی

عوامل ریشه‌ای مشکل

کمیت‌گرایی در نظام ارزیابی عملکرد قضات، کمبود نیروی انسانی مناسب و متناسب، فقدان ساختار ارزیابی کیفیت آرای قضائی، عدم توجه به تخصص و تبحر قاضی در رسیدگی به پرونده‌ها، عدم تخصص‌گرایی در برنامه‌های آموزشی، عدم انتشار آرا جهت قضاوت عامه و یا متخصصان در کیفیت قضاوت، ضعف مراکز مشاوره قضائی برای قضات، حجم بالای پرونده‌ها و توجه ناکافی مسئولین به کیفیت.

عنوان مشکل: عدم فعالیت نظام‌مند واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی

عوامل ریشه‌ای مشکل

کمبود نیروی انسانی واجد صلاحیت در واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی، کمبود فضای فیزیکی و امکانات، فقدان انگیزه لازم برای اشتغال نیروهای کیفی در واحدهای ارشاد و معاضدت، عدم نظارت واحدهای ارشاد و معاضدت بر عریضه نویسی، عدم توجه مسئولین قضائی به نقش و اهمیت واحد ارشاد و معاضدت و خلاء آیین نامه و دستورالعمل های مربوط به واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی.

عنوان مشکل: غیبت قضات در اوقات تعیین شده و

یا مرخصی ساعتی

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان سازوکارهای ساختاری برای برنامه ریزی و نظارت بر زمان رسیدگی.

عنوان مشکل: فقدان سازوکار مناسب برای ارسال

نیابت قضائی

عوامل ریشه ای مشکل

نداشتن دستورالعمل برای این موارد، کند بودن روال اداری، کمبود امکانات ارتباطی جدید.

عنوان مشکل: ناقص، ناخوانا بودن و یا بکارگیری الفاظ نامفهوم برای مخاطب در ابلاغات و یا اخطاریه ها

عوامل ریشه ای مشکل

عدم توجه قاضی و متصدیان امور دفتری در بکارگیری الفاظ، اشتباه منشی و یا دفاتر.

عنوان مشکل: عدم توجه مدیران دفاتر دادگاه به

نقایص دادخواست

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان هماهنگی کادر اداری با قاضی شعبه، عدم آشنایی مدیران دفتر دادگاه ها به مقررات قانونی و زیاد بودن حجم پرونده ها.

عنوان مشکل: پرونده های استنادی و اعاده آنها

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان رویه واحد و استناددار شده برای پرونده های استنادی و اعاده آنها، فقدان رایانه و یا ماشینی شدن اطلاعات و بایگانی و عدم دسترسی به پرونده و بایگانی راكد.

عنوان مشکل: استعلامات قضائی مثل ناقص و نامفهوم

بودن

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان رویه های استناددار شده پاسخ دهی به استعلامات، فقدان رویه ها و استنادداردهای استعلامات قضائی، عدم آشنایی قضات به استعلامات قضائی و اطلاعات لازم در رابطه با محتوای آنها و شفاف نبودن متن استعلامات قضائی.

عنوان مشکل: عدم استفاده و یا دسترسی به وکیل

و یا مشاور

عوامل ریشه ای مشکل

هزینه بالای خدمات قضائی و مشاوره ای، کمبود وکیل و مشاور مناسب و متناسب در سطح کشور و عدم آگاهی مردم به اهمیت بهره برداری از خدمات وکالتی و یا مشاوره ای.

عنوان مشکل: عدم اعزام به موقع زندانیان از امور زندان ها

عوامل ریشه ای مشکل

کمبود نیروی انسانی در امور زندان ها و نیروی انتظامی، فقدان برنامه برای اعزام زندانیان به دادگاه، عدم ابلاغ رسمی و کتبی در بعضی از موارد و عدم الزام زندان در اجرای دستورات، عدم ابلاغ به موقع اخطاریه به اداره زندان، درخواست های همزمان برای تعدادی از زندانیان و در مرخصی بودن زندانی.

عنوان مشکل: نامناسب بودن ساختار تعیین وقت

برای رسیدگی

عوامل ریشه ای مشکل

عدم نظارت قاضی برای تعیین اوقات رسیدگی، عدم توجه متصدیان تعیین وقت به زمان متناسب و مناسب برای رسیدگی به پرونده و حجم و تراکم زیاد پرونده.

عنوان مشکل: پاسخ نامناسب به استعلامات توسط

مراجع پاسخگو

عوامل ریشه ای مشکل

عدم پاسخگویی به استعلامات توسط افراد مسلط، مطلع و خیره نسبت به مسئله، شفاف نبودن استعلامات.

عنوان مشکل: نابسامانی فرم ها و اوراق قضائی

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان فرم ها در بعضی از زمینه های قضائی، فقدان ساختار مناسب برای فرم ها و برگه ها و نظام ثبت اطلاعات در برگه ها، عدم الزام کادر قضائی به استفاده از فرم های با رویه یکسان و استاندارد نبودن فرم ها و برگه ها.

عنوان مشکل: مفقود شدن پرونده ها و یا برگه های

از پرونده

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان نظام مستندسازی و تهیه نسخه های پشتیبان بدل و فقدان سیستم کارآمد برای نقل و انتقال پرونده ها به صورت داخلی و بین دستگاهی.

عنوان مشکل: اشکالات مربوط به پاسخ کارشناسی

عوامل ریشه ای مشکل

مسکوت ماندن ضمانت های اجرایی لازم برای پاسخ دهی به هنگام کارشناسی، کمبود کارشناسان رسمی در مناطق محروم، فقدان رویه های مناسب برای شناسایی و درجه بندی کارشناسان، عدم تمایل کارشناسان رسمی در عزیمت به مناطق محروم، ارجاع بیش از حد پرونده به تعدادی از کارشناسان معدود و ابهام و نارسا بودن قرار کارشناسی.

عنوان مشکل: مشکلات مرتبط با پزشکی قانونی

عوامل ریشه ای مشکل

هزینه های سنگین مربوط به پزشکی قانونی، مسکوت ماندن ضمانت اجرایی برای جواب دهی پزشکی قانونی، متمرکز بودن بعضی از آزمایشات تخصصی و کمبود تعداد آنها در کشور، کمبود و ضعف کارشناسی موجود در پزشکی قانونی، عدم اعزام مستقیم مصدوم توسط قاضی به پزشکی قانونی

و تاخیر در پاسخ دهی کمیسیون های تخصصی به استعلامات

عنوان مشکل: ضعف در جلب متهم توسط نیروی

انتظامی

عوامل ریشه ای مشکل

مسکوت ماندن ضمانت اجرای کیفری برای امتناع از انجام دستور مقام قضائی، فقدان نظارت داخل سازمانی بر عملکرد نیروی انتظامی در رابطه با عدم اجرای دستور، عدم همکاری دستگاه ها برای معرفی متهم، عدم تعهد اخلاقی نیروی انتظامی برای جلب به موقع متهم، ضعف نظارت دستگاه قضائی بر نیروی انتظامی، ضعف حمایت های مادی و معنوی نیروی انتظامی در قبال جلب متهم و تقسیم بندی منطقه ای نیروی انتظامی و عدم امکان مداخلات در سایر حوزه ها.

عنوان مشکل: عدم ارائه به موقع نظریه داور (در

پرونده های خانوادگی)

عوامل ریشه ای مشکل

فقدان ساختار کارآمد برای شناسایی و معرفی داور، عدم الزام قانونی داور جهت ارائه نظریه و عدم ابلاغ به موقع به داور.

عنوان مشکل: عدم حضور نماینده قانونی ادارات،

سازمان ها و مراجع قانونی طی فرآیند دادرسی

عوامل ریشه ای مشکل

کمبود کارشناس به تعداد کافی در دستگاه های ذی ربط، عدم کفایت الزام قانونی برای حضور نماینده، عدم اطلاع به موقع (ابلاغ)، عدم آگاهی دستگاه یا نماینده به اهمیت حضور نماینده و اعزام نماینده غیر مطلع.

مجموعه مشکلات مرتبط با اطاله دادرسی و اقدامات

اصلاحی

عنوان مشکل: ناکارآمد بودن نظام ابلاغ

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تشکیل واحدهای ویژه ابلاغ (و یا در صورت تشکیل سازمان پلیس قضائی و آگاهی ابلاغ به آن) با بهره گیری از تجربیات واحد ابلاغ در تهران.
- زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه.
- استاندارد نمودن فرم های ابلاغی و اخطاریه ها از نظر اندازه و چارچوب

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- طراحی نظام نظارت مطمئن بر امر ابلاغ
زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- یکنواخت کردن مهرهای مورد استفاده در امر

ابلاغ

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- برنامه ریزی، تامین نیروی انسانی و تجهیزات متناسب و آموزش نیروهای ابلاغ

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- اصلاح قانون و مقررات ابلاغ و عملی و قابل اجرا نمودن آن

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه

عدم تناسب کمی و کیفی واحدهای قضائی مجموعه اقدامات اصلاحی:

- متناسب کردن تعداد شعب رسیدگی کننده با تعداد پرونده ها.

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- متناسب نمودن توزیع جغرافیایی مجتمع های قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.
عنوان مشکل: عدم دسترسی قضات به قوانین و مقررات
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- ایجاد امکانات برقراری ارتباطات الکترونیکی برای همه قضات کشور

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ایجاد نظام جامع اطلاع رسانی قوانین و مقررات به قضات اعم از مکتوب و الکترونیکی
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.

عنوان مشکل: عدم نظارت و بازرسی مستمر
مجموعه اقدامات اصلاحی:
- تدوین روش انتخاب بازرسی قضائی و آموزش آنان.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ایجاد و استقرار نظام یکپارچه نظارت، بازرسی و ارزشیابی عملکرد دادگستری های کشور
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: ضعف انگیزه قضات و کارکنان
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- برنامه ریزی (از قبیل تخصیص منابع انسانی و مالی) برای مختومه نمودن پرونده های جاری بیش از یک سال.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه.
- ایجاد ساختار مناسب برای جابه جایی قضات و یا تغییر شغلی.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- متناسب سازی نظام پرداخت با کمیت و کیفیت عملکرد قضات مبتنی بر نظام جامع ارزشیابی عملکرد
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.
- ساماندهی نظام جذب، انتصاب و ارتقای مدیران قضائی کشور.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه.
- بازنگری و طراحی نظام استخدام کادر قضائی و اداری و متناسب سازی آنها با توجه به تخصص و مهارت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.
- تربیت تخصصی قضات بر اساس علائق در دوران دانشجویی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- تشکیل باشگاه رفاهی، تفریحی، سیاحتی و زیارتی مخصوص کارکنان
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه

- توسعه تعاونی های رفاهی، مصرف و مسکن برای کادر قضائی و اداری

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: فقدان اطلاع رسانی به ارباب رجوع
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- اختصاص عصر روزهای زوج برای جوابگویی به ارباب رجوع با اعلام قبلی برای قضات و مدیران
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- برگزاری جلسات آموزشی عمومی عصر روزهای فرد در زمینه آشنایی مردم با مسائل حقوقی
زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ایجاد خلاصه پرونده جهت پاسخگویی به ارباب رجوع

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ایجاد سیستم الکترونیکی پیگیری پرونده
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- تهیه منشور حقوق ذی نفعان پرونده و اطلاع رسانی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین دستورالعمل اجرایی برای چگونگی دسترسی ذی نفعان به اطلاعات پرونده

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- طراحی نظام آموزش عمومی آشنایی با مسائل ضروری حقوقی و قضائی در دوره آموزش عمومی (آموزش و پرورش) و عالی (دانشگاه ها) به عنوان واحد اجباری

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.
عنوان مشکل: عدم استفاده از تکنولوژی مناسب
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- آموزش همگانی سیستم های ویژه و ICDL به کادر قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: کیفیت پایین آرای قضائی
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تعیین استانداردهای زمانی برای رسیدگی پرونده ها در دادسراها و دادگاه ها برای تمام عناوین مجرمانه و دادخواست و نظارت بر اجرای آنها.
- کاهش ورودی پرونده ها از طریق فعال نمودن شوراهای حل اختلاف در محل دادگستری ها بعد از وقت اداری

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- کاهش ورودی پرونده ها از طریق افزایش ارجاع به شوراهای حل اختلاف و تقویت نظارت بر عملکرد آنان

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- ایجاد شرایط لازم برای مطالعه و بررسی پرونده توسط قاضی قبل از رسیدگی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- انتشار آرای با کیفیت مطلوب در قالب نشریه و یا سایر رسانه ها

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- تدوین دستورالعمل نظام ارجاع تخصصی پرونده ها

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین دستورالعمل استانداردسازی تهیه بدل پرونده

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- کاهش ورودی پرونده ها از طریق تدوین لایحه جرم زدایی و قضازدایی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- توجه به حجم کار مجتمع های قضائی، شعبه ها و قضات در ارجاع پرونده ها (استانداردسازی نظام ارجاع پرونده)

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- فراهم آوری امکانات لازم آموزشی برای آموزش سازمان یافته و منجر به مدرک برای قضات
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- آموزش خوشنویسی برای قضات

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- برنامه ریزی آموزش های تخصصی برای قضات
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه.

عنوان مشکل: عدم فعالیت نظام مند واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- توجه به جایگاه سازمانی و حفظ شان و منزلت نیروهای شاغل در واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین وظایف واحدهای ارشاد و معاضدت قضائی، جذب نیروهای مناسب و آموزش آنان

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ساماندهی عریضه نویسی تحت نظارت واحد ارشاد و معاضدت قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: غیبت قضات در اوقات تعیین شده و یا مرخصی ساعتی
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین دستورالعمل نظارت مسئولان بر حضور قضات به ویژه در اوقات تعیین شده دادرسی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: فقدان ساز و کار مناسب برای ارسال نیابت قضائی
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین دستورالعمل اجرایی استانداردسازی تنظیم، ارسال، اعاده نیابت قضائی و اطلاع رسانی لازم

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- متمرکز نمودن نیابت در کلان شهرها و با قابلیت دسترسی فیزیکی مناسب (برای مراجعین از شهرستان ها و در خود شهر)

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- بهره گیری از فناوری اطلاعاتی و ارتباط

مجتمع قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - آموزش شیوه استعمال به قضات به ویژه مشخص شدن دقیق خواسته
 زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - تحویل استعمال به ذی نفع مگر در شرایط خاص بر اساس دستورالعمل
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم استفاده و یا دسترسی به وکیل و یا مشاور
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- جذب و بکارگیری کارکنان با سابقه دستگاه قضائی در مرکز مشاوران

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - ایجاد تسهیلات لازم توسط قوه قضائیه برای مردم جهت دسترسی به وکیل از طریق مرکز امور مشاوران

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - تعدیل و متناسب سازی تعرفه حق الوکاله در امور مالی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - تشویق و اعمال سیاست های تشویقی برای اشتغال به کار و کیلان در مناطق محروم

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - تقویت واحدهای ارشاد و معاضدت در زمینه ارائه خدمات مشاوره ای

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - الزامی شدن حضور وکیل در دادرسی به ویژه در شرایط خاص

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - ایجاد فرهنگ عمومی برای بهره برداری از دانش و تخصص وکیلان

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم اعزام به موقع زندانیان از امور زندان ها
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای پاسخگویی الکترونیکی زندانیان به مراجع قضائی
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- تدوین دستورالعمل جهت انتقال محکومان به حبس به سایر زندان های مستقر در محل اقامت آنان
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- طراحی سازوکارهای مناسب اطلاع رسانی به زندان جهت پرهیز از صدور مرخصی و یا احضار زندانیان در حال مرخصی جهت حضور در دادگاه
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- تدوین دستورالعمل چگونگی اعزام و بدرقه زندانیان به مراجع قضائی
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- تشکیل یگان حفاظت به منظور اعزام و بدرقه به موقع زندانیان
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

عدم پذیرش دادخواست های تجدیدنظر قبل از ارائه به دادگاه های بدوی صادرکننده رای

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - الکترونیکی شدن پرونده ها و سوابق در بایگانی راكد دادگستری

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: پرونده های استنادی و اعاده آنها
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین بخشنامه برای پرهیز از ارسال پرونده استنادی در صورت همزمانی رسیدگی آن در مرجع قضائی اصلی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - دقت در تهیه بدل و نظارت قاضی بر آن
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- اعلام وصول پرونده های استنادی توسط مدیران دفاتر و اعلام کتبی به قاضی
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- استاندارد نمودن زمان، محتوا و رویه برای ارسال به مرجع درخواست کننده و اعاده پرونده به مرجع اصلی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - اصلاح مقررات آیین دادرسی در رابطه با پرونده های استنادی با مشخص شدن شیوه و رویه

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - تبیین گردش کار در صدور احکام و قرارها
 زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

عنوان مشکل: استعلامات قضائی مثل ناقص و نامفهوم بودن

مجموعه اقدامات اصلاحی:
 - طراحی فرم های استاندارد شده و رویه های مشخص برای استعلامات

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - ملزم نمودن مراجع پاسخ دهنده به استعمال در زمان مقرر و نظارت بر آن

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - استقرار کارشناسان ثبت و تشخیص هویت اسناد، پزشکی قانونی و سایر کارشناسان ذی ربط در

الکترونیکی برای نیابت

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: ناقص، ناخوانا بودن و یا بکارگیری الفاظ نامفهوم برای مخاطب
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- یکسان سازی اختصارها با بهره گیری از تجربیات مجتمع عدالت

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - استاندارد نمودن رویه ها و بهره گیری از الفاظ متعارف در ابلاغیه ها و دستورات قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - تهیه نمونه های چاپی آماده و رایانه ای کردن اختصارها

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم توجه مدیران دفاتر دادگاه به نقایص دادخواست

مجموعه اقدامات اصلاحی:
 - ایجاد واحد پذیرش دادخواست با بهره گیری از کارشناسان خبره برای پذیرش دادخواست و ضمانت مورد نیاز در مراحل بدوی و تجدیدنظر

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - مکلف نمودن مدیران دفاتر برای درج علت احضار و اخطار و امضا و تایید نمودن احضاریه ها و اخطاریه ها

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - اصلاح مقررات در زمینه تهیه و روش های وصول دادخواست

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - آموزش مستمر مسئولان دفاتر همراه با آزمون در رابطه با دریافت دادخواست در بدو و حین خدمت و تشخیص نوع دعوی با هماهنگی قاضی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
 - تعیین حداقل ضمانت ضروری برای تقدیم دادخواست به ویژه در مرحله وخواهی و یا تجدیدنظر و با اعمال ضمانت اجرای متناسب

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
 - نظارت رئیس دادگاه های تجدیدنظر استان بر

- بیان شفاف علت حضور، نتیجه عدم حضور و تمایلی یا عدم تمایل زندانی به حضور در دعاری حقوقی در اختطاریه زندانی
زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: نامناسب بودن ساختار تعیین وقت برای رسیدگی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- اصلاح قوانین و مقررات در جهت کاهش عناوین موارد فوق العاده در رسیدگی به پرونده‌ها
زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: پاسخ نامناسب به استعلامات توسط مراجع پاسخگو

مجموعه اقدامات اصلاحی:

نظارت مدیران مراجع قضائی و سازمان بازرسی کل کشور بر تسریع در پاسخگویی به استعلامات قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: ناپاسامانی فرم‌ها و اوراق قضائی
مجموعه اقدامات اصلاحی:

- برقراری سیستم ثبت اطلاعات الکترونیکی پرونده‌ها در مجتمع‌های قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
- ثبت دقیق لوایح و ضمانت

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- نظارت بر برگ شماری و نظام کدگذاری و کنترل پرونده‌ها، به ویژه در دادرسی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: مفقود شدن پرونده‌ها و یا برگه‌های

از پرونده

مجموعه اقدامات اصلاحی:

ارسال پرونده‌ها از طریق پیک یا پست سفارشی
زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه

- تحویل و تحول پرونده‌ها و اسناد از بایگان قدیم به بایگان جدید

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- لاک و مهر نمودن اسناد و ضمانت مهم پرونده‌ها و اعطای رسید

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- بسته بندی مناسب پرونده‌ها برای جلوگیری از مفقود شدن اوراق

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: اشکالات مربوط به پاسخ کارشناسی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- ایجاد بانک اطلاعات کارشناسان و به روزسازی آن با همکاری مرکز و کانون کارشناسان رسمی دادگستری و اطلاع رسانی به مراجع قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- زمان بندی مناسب برای اخذ نظریه کارشناسی و نظارت بر انجام آن و برخورد قانونی با متخلفان

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین دستورالعمل نظام مند نمودن ارجاع امور

کارشناسی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- ساماندهی و استاندارد نمودن تعیین صلاحیت کارشناسان خبره

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- نظارت مستمر و ارزشیابی عملکرد کارشناسان توسط مراجع قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
تنظیم سازوکارهای مناسب در راستای جذب کارشناسان و اخذ تعهد از آنان برای حضور و اشتغال در مناطق محروم

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- آموزش حین خدمت قضات در زمینه نحوه بکارگیری کارشناس (خبره در مناطق محروم) در فرآیند دادرسی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- صدور بخشنامه برای پرهیز از واگذاری انجام کارشناسی به نیروی انتظامی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- عدم بهره گیری از کارشناسان سلب صلاحیت شده و انتشار فهرست آنان توسط مراجع ذی ربط و ارسال آن به مراجع قضائی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین دستورالعمل شیوه پرداخت هزینه کارشناسی در جهت ارتقای امور کارشناسی با تاکید بر ایجاد جاذبه در مناطق محروم

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: مشکلات مرتبط با پزشکی قانونی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین دستورالعمل برای پاسخ دهی سریع به استعلام‌ها به ویژه تعیین استانداردهای زمان پاسخگویی برای عناوین مختلف

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- اتخاذ سیاست‌های مناسب برای معافیت از پرداخت هزینه‌های پزشکی قانونی در موارد عدم تمکن مالی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: مشکلات مرتبط با پزشکی قانونی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین دستورالعمل برای پاسخ دهی سریع به استعلام‌ها به ویژه تعیین استانداردهای زمان پاسخگویی برای عناوین مختلف

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- اتخاذ سیاست‌های مناسب برای معافیت از پرداخت هزینه‌های پزشکی قانونی در موارد عدم تمکن مالی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم حضور نماینده قانونی ادارات، سازمان‌ها و مراجع قانونی در طی فرآیند دادرسی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

- اعزام مستقیم مصدومان به پزشکی قانونی از مراجع قضائی به جای اعزام از طریق نیروی انتظامی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین دستورالعمل‌های قانونی جهت اعلام نظریه پزشکی قانونی به طرفین

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: ضعف در جلب متهم توسط نیروی انتظامی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین دستورالعمل‌های مناسب جهت اجرا و اعمال ضمانت‌اتجراهای مصرح در قوانین و مقررات مرتبط با ضابطین (از جمله مواد ۱۶ و ۲۰ آیین دادرسی کیفری)

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
ارائه راهکاری مناسب برای هماهنگی نیروی انتظامی جهت حضور و اجرای دستورات قضائی در خارج از حوزه استحقاقی آنان

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- نظارت بر اجرای جلب محکومان و متهمان توسط نیروی انتظامی

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم ارائه موقع نظر به دلور (در پرونده‌های خانوادگی)

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- قضازدائی از پرونده‌های طلاق توافقی (لغو ماده واحده قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب سال ۷۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طلاق توافقی)

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم ارائه موقع نظر به دلور (در پرونده‌های خانوادگی)

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- قضازدائی از پرونده‌های طلاق توافقی (لغو ماده واحده قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب سال ۷۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طلاق توافقی)

زمان مورد نیاز برای اقدام: بیشتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم حضور نماینده قانونی ادارات، سازمان‌ها و مراجع قانونی در طی فرآیند دادرسی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
عنوان مشکل: عدم حضور نماینده قانونی ادارات، سازمان‌ها و مراجع قانونی در طی فرآیند دادرسی

مجموعه اقدامات اصلاحی:

- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.

زمان مورد نیاز برای اقدام: کمتر از شش ماه
- تدوین آیین نامه الزام به اعزام کارشناسان و نمایندگان مطلع و بصیر از دستگاه‌های دولتی به مراجع قضائی و تصویب آن توسط هیات دولت.